

Macrofaunanieuwsmail 72, 6 april 2007

Beste lezers,

De afgelopen weken vooral "advertenties" ontvangen en minder kopij. Daarmee toch maar een nieuwsbrief gevuld. Hoop toch gauw weer meer echte kopij te ontvangen.

Zie je iets opmerkelijks, hoor je iets leuks, heb je ander nieuws laat het weten via

macrofauna@solcon.nl of www.macrofauna.web-log.nl

groeten, Myra Swarte

In dit nummer:

WSMMA literatuurlijst op www.wew.nu	1
Vacature Macrofaunaspecialist	1
Vacature junior onderzoeker watermacrofauna.....	2
Stelt zich voor:.....	3
Aanmelden 2e symposium Kwaliteitsborging in de Hydrobiologie	3
Verslag Macro-invertebraten overleg –NAP d.d. 27 maart 2007	3

WSMMA literatuurlijst op www.wew.nu

In de week na pasen 2007 zal de WSMMA literatuurlijst geplaatst worden op de site van de WEW. In een later stadium zal ook nog een papieren versie verschijnen.

Veel leesplezier,

Barend van Maanen

Vacature Macrofaunaspecialist

Bureau Waardenburg is een onafhankelijk onderzoeks-, advies- en ontwerpbureau op het gebied van ecologie, natuur en landschap. Onze sector Aquatische ecologie voert projecten uit op het gebied van monitoring, beheer en herstel van aquatische en mariene ecosystemen. Het betreft zowel veld- en laboratoriumonderzoek als beleidsmatig onderzoek, studieprojecten en advisering.

Ter versterking van de sector Aquatische ecologie zijn wij op zoek naar een macrofaunaspecialist.

Taken/werkzaamheden

- assisteren bij het nemen en uitzoeken van macrofaunamonsters
- determineren van macrofauna
- coördineren en plannen hydrobiologisch onderzoek
- schrijven van rapportages

Profiel

- open persoon met goede contactuele vaardigheden
- een opleiding op tenminste MBO niveau
- aantoonbare affiniteit met aquatische ecosystemen
- aantoonbare affiniteit met determineren van ongewervelden
- kennis van en ervaring met andere flora- en faunagroepen is een pré
- flexibel, enthousiaste persoon met verantwoordelijkheidsgevoel

Arbeidsvoorwaarden

- aanvang dienstverband: z.s.m.
- *omvang dienstverband: 40 uren per week (minder uren werken is bespreekbaar)*
- inschaling: afhankelijk van kennis en ervaring
- geboden wordt een open organisatie met veel ruimte voor eigen initiatief, prettige en enthousiaste collega's, mogelijkheden voor multi-disciplinaire projecten

Additionele informatie over bovenstaande vacature kunt u verkrijgen bij: dhr. J. Spier en mw. A. Bak (alg. nr.: 0345-512710).

Sollicitaties (brief en cv) kunt u tot uiterlijk 30 april 2007 sturen aan:
 Bureau Waardenburg bv
 Tav. dhr. A.J.M. Meijer
 Postbus 365
 4100 AJ Culemborg of
 mail naar A.J.M.Meijer@buwa.nl

Bureau Waardenburg is ook opzoek naar projectleiders, zie hiervoor de website www.buwa.nl

Vacature junior onderzoeker watermacrofauna

Stichting Bargerveen, Afdeling Dierecologie Nijmegen

Aanstelling voltijd
 Werkperiode 2 jaar, daarna kans op verlenging

Vacature:

Wij zijn op zoek naar een nieuwsgierige junior onderzoeker voor het uitvoeren van onderzoek naar mogelijkheden voor herstel van watermacrofauna in laagveenwateren.

Functie inhoud:

De junior onderzoeker werkt samen met een team van drie andere junior onderzoekers aan het genereren van kennis ten behoeven van ecologisch herstel van laagveenwateren. Hierbij richt de junior onderzoeker zich op de watermacrofauna. Het onderzoek omvat het plannen en uitvoeren van onderzoek met veldwerk in verschillende laagveengebieden in Nederland alsmede referentiegebieden in het buitenland. Het onderzoek dient inzicht te geven in de problemen die karakteristieke soorten in de huidige situatie ondervinden. Op basis van deze kennis worden praktische adviezen voor de uitvoering van beheersmaatregelen gegeven. Daarnaast is het ook expliciet de bedoeling om de resultaten te rapporteren in wetenschappelijke publicaties.

Functie eisen:

- Afgestudeerd aquatisch ecooloog met ambitie om te promoveren
- Goede mondelinge en schriftelijke uitdrucksvaardigheden (Nederlands en Engels)
- Flexibele en zelfstandige werkhouding, in staat eigen werk goed te organiseren.
- Initiatiefrijk en gedreven, in staat om kansen te creëren en benutten
- Teamwerker
- Ruime kennis van flora en (watermacro)fauna strekt tot de aanbeveling
- In bezit van rijbewijs

Wij bieden:

- Een werkomgeving met jonge enthousiaste collega's die aan dezelfde problematiek werken.
- Mogelijkheden om jezelf te ontwikkelen; veel ruimte voor eigen initiatief
- Werk in fraaie natuurgebieden, zoeken naar verklaringen voor verschillen in soortensamenstelling met een toepassing naar de praktijk van natuurbeheer.

Stichting Bargerveen / Afdeling Dierecologie
 Radboud Universiteit Nijmegen
 Postbus 9010
 6500 GL NIJMEGEN
 Telefoon: 024-3653275
 Email:w.verberk@science.ru.nl

Stelt zich voor:

Beste lezers van de macrofaunanieuwsbrief,
 Ik ben nieuw in de mailing list en stel me daarom graag even voor:

Mijn naam is **Tim Termaat** en ik werk bij De Vlinderstichting als junior projectleider Onderzoek & Advies. In tegenstelling tot wat de naam misschien doet vermoeden werkt De Vlinderstichting niet alleen aan vlinders, maar ook (en steeds meer) aan libellen. Zo beheert De Vlinderstichting samen met EIS-NL en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie het Landelijk Databestand Libellen, met 675.000 records van libellen (voornamelijk imago's). Daarnaast worden libellen via een gestandaardiseerde methode gemonitord in het Landelijk Meetnet Libellen (NEM-monitoring, in samenwerking met het CBS).

Mijn kennis en werkveld richt zich dus vooral op een klein onderdeel van de macrofauna: libellenlarven (Odonata). In die hoedanigheid heb ik regelmatig contact met medewerkers van waterschappen en terreinbeheerders en zijn we zijdelings betrokken bij de ontwikkelingen rond de Kaderrichtlijn Water. Libellen zijn geschikte kwaliteitsindicatoren voor veel verschillende zoetwatertypen en hebben als voordeel boven veel andere macrofaunagroepen dat ze als imago zeer opvallend zijn, makkelijk te determineren zijn en door honderden mensen in Nederland worden waargenomen. Een ambitie voor de nabije toekomst is om de indicatorfunctie van libellen te kwantificeren.

Tim Termaat
 De Vlinderstichting / Dutch Butterfly Conservation
 Postbus 506
 6700 AM Wageningen
 Bezoekadres / visiting address:
 Mennonietenweg 10, Wageningen
 Tel: (+31) 0317-467346 / Fax: (+31) 0317-420296
 E-mail: tim.termaat@vlinderstichting.nl
 Internet : www.vlinderstichting.nl en www.vlindernet.nl

Aanmelden 2e symposium Kwaliteitsborging in de Hydrobiologie

Dit symposium wordt gehouden op **Dinsdag 24 april** in villa Sonsbeek te **Arnhem**.

Het thema is: **de praktijk**

Sedert enige tijd staat er op de WEW agende een aankondiging. Nu is ook het programma bekend en kan je je aanmelden op: http://www.wew.nu/sub_tap.php

Verslag Macro-invertebraten overleg –NAP d.d. 27 maart 2007

Opening

Om 10.10 uur opent Myra de vergadering.

Een speciaal welkom voor Bjorn Prudon, vanaf half november werkzaam bij WSRL en Ilse Romijn. Zij gaat 1 april beginnen bij HHRijnland als biologisch analist.

Mededelingen

Joep: Wie heeft er ervaringen met natuurvriendelijke oevers? Is daar onderzoek naar gedaan?

Henk meldt dat Henk Molller Pillot daar veel onderzoek naar heeft gedaan.

Ronald verteld dat bureau Waardenburg ook onderzoek heeft gedaan naar kanaaloevers in

Brabant. http://www.buwa.nl/nl/theme/Natuurvriendelijke_oevers

Ton voegt toe dat er een artikel is verschenen in de Ned Faun med.:

"M. Soesbergen & W. Rozier 2004. De betekenis van natuurvriendelijke oevers voor de macrofauna; NFM 21 pag. 123-136"

Ronald: Bij Bureau Waardenburg zijn op moment meerdere hydro-biologische vacatures. Voor info kijk op hun site: <http://www.buwa.nl>

Eric: Heeft binnen HHRijnland een andere functie en neemt nu afscheid van deze overleggroep. Ilse volgt hem op.

Myra: Op 24 april is het vervolgsymposium over kwaliteitsborging in de hydrobiologie. Je kan je aanmelden via: http://www.wew.nu/sub_tap.php

Nieuwe literatuur

Bryozoa <http://www.bryozoans.nl/>

Oligochaeta Zootaxa 1281: 21-39 (7 Aug. 2006) 6 plates; 32
A Nearctic tubificid *Varichaetadrilus harmani* (Loden) n. comb. in a Dutch wetland, with remarks on *Tubifex tubifex* (Müller) (Annelida: Oligochaeta)
T. TIMM (Estonia) [http://www.mapress.com/zootaxa/list/2006-08.html](http://www.mapress.com/zootaxa/list/2006/2006-08.html)

Aquatic Oligochaete Biology IX

Selected Papers from the 9th Symposium on Aquatic Oligochaeta, 6-10 October 2003, Wageningen, The Netherlands; Series: Developments in Hydrobiology, Vol. 186

Verdonschot, P.F.M.; Wang, H.; Pinders, A.; Nijboer, R. (Eds.)

Reprinted from Hydrobiologia, Volume 564 (2006) 2006, IX, 222 p., Hardcover

ISBN: 978-1-4020-4781-7

Chironomidae Henk hoopt dat de nieuwe Tanypodinae tabel in juni uit komt

Coleoptera Bernhard J. van Vondel, Mogens Holmen & Pyotr N. Petrov
Review of the Palearctic and Oriental species of the subgenus *Haliphus* s.str. (Coleoptera: Halipidae: Haliphus) with descriptions of three new species
Tijdschrift voor Entomologie Volume 149, Number 2 . pages 227-273
<http://www.nev.nl/tve/tve149.html>

Colymbetinae proeftabel voor eigen gebruik

André van Nieuwenhuijzen en Barend van Maanen, nov 2006

Heteroptera Een nieuwe wantzentabel van Ton van Haaren en David Tempelman zal hopelijk tegen het eind van het jaar verschijnen bij de Jeugdbond voor natuurstudie.
<http://www.jeugdbondsuitgeverij.nl/>

Ad heeft de volgende link naar een:

http://homepage.univie.ac.at/wolfgang.rabitsch/Bestimmungsschluessel_comb.pdf

Mollusca Zur Ökologie und Morphologie der Sphaeriidae der Norddeutschen Tiefebene. Heldia 6 (Sonderheft 8): 1-61+18 pl. <http://www.io->

warnemuende.de/bio/workgroups/benthos/dokumente/zettler_und_gloer-2006-heldia.pdf

Vissen De zoetwatervissen van Nederland
<http://www.sportvisserijnederland.nl/winkel/info.asp?hcode=3010&pagina=4&pcode=77>

Nieuwe cursussen

Joep Ton en Mirjam hebben hierover nagedacht. Vorige week zijn ze per mail met de volgende vraag gekomen:

“Tijdens ons landelijk macro-invertebraten overleg d.d. 12 oktober 2006 is er voorgesteld dat een kleine groep uit ons midden de aftrap zou doen voor het organiseren van een expertdag. Er is tijdens de vergadering een groepje van 3 leden gevormd om zo'n dag te organiseren.

Er is indertijd geïnventariseerd voor welke groepen we graag een expertdag zouden willen.

Dit was een zeer gevarieerde lijst. De volgende groepen hebben we daar uit geselecteerd:

Bivalvia, Heteroptera of Oligochaeta.

Op 27 maart willen we van jullie willen weten welke groep de meeste voorkeur heeft.”

Na enige discussie bleek er de meeste belangstelling te bestaan voor de bivalvia. Als goede tweede de heteroptera. Omdat Ton en David bezig zijn met het publiceren van een tabel, zullen we wachten tot deze is verschenen. Zij zullen dan een voorstel voor een landelijke cursus doen. Ton kijkt of dat misschien in het voorjaar van 2008 georganiseerd kan worden.

Voor de Bivalvia hebben we afgesproken dat een ieder eigen materiaal zal verzamelen.

We gaan hier op **donderdag 27 september** gezamenlijk naar kijken.

Actie: allen

Bijzonder soorten

Ton van Haaren hield een uitgebreid verhaal over nieuwe soorten die men had aangetroffen in monsters van verschillende opdrachten. Dit alles werd geïllustreerd met prachtige beelden.

Limnesia-maculata complex, een complex van *L. maculata* en *L. angustata*:

Een grote rode soort (*L. maculata*) en een kleine grijsgele soort (*L. angustata*).

Er is reeds met zekerheid vastgesteld dat wij beide soorten in Nederland hebben en dat *L. angustata* geen variant meer is van *L. maculata*, zoals eerst beschreven, maar een goede soort is. Er is echter nog enige discussie (met Harry Smit) of *L. angustata* wel de goede naam is.

Sokolow heeft in 1930 de soort beschreven als *L. maculata* var. *angustata*. Later is door Wainstain (1977) en Tuzovskij (1997) de aparte soortnaam gehanteerd *L. angustata*.

Neuman heeft in 1880 de soort *L. marmorata* beschreven. Deze lijkt op basis van de huidige kennis over *Limnesia*'s hetzelfde te zijn als *L. angusta* Sokolow, 1930. Omdat Neuman de soort eerder heeft beschreven dan Sokolow heeft die naam dus prioriteit. Maar door onduidelijkheden in de beschrijving van Neuman is het nog maar de vraag welke naam nu de voorkeur krijgt.

De juiste naam van onze Nederlandse exemplaren is dus nog niet met zekerheid vastgesteld.

Voorlopig heet hij nog *L. angustata*, maar in de (zeer nabije) toekomst zal blijken of *angustata* synoniem gesteld gaat worden aan *L. marmorata* Neuman 1880 (of misschien nog een andere naam?)

Limnodrilus hoffmeisteri varianten van het hoedje; *L. profundicola* is alleen te determineren op aanwezigheid van chlorageenweefsel rond de darm van segm 5. Bij overige soorten vanaf segment 6. Dit is te zien bij niet opgehelderd materiaal.

Aulodrilus japonicus/pluriseta complex: *A. pluriseta* heeft luchtblazen in de darm vanaf segm 8 en *A. japonicus* heeft luchtblazen vanaf segm 11.

WS Hollandse Delta: *Limnodrilus tortilipenis* (Puttershoek Hoekse Waard)

WS Vallei & Eem: *Vejdovskiiella comata* (Treekermeer); *Piona obturbans* (Bennekomse Meent en langoed Groeneveld); *Sperchon compactilis* (Zuiderbeek); *Sperchon thienemanni* (*S. glandulosus*) (Seelbeek); *Lebertia lineata* (Zuiderbeek en Seelbeek); *Psectrocladius schlienzi* (Heelsumse beek) en in

Reservaat de Hel bij Veenendaal: *Stylodrilus brachystylus*; *Hydrachna bivirgulata*; *Piersigia intermedia*; *Vietsia scutata*; *Piona ambigua*; *Unionicola figuralis*; *Microcara testacea*;
Duno fonteinalle: *Bichaeta sanguinea*; *Thaumalea*; *Sperchon longissimus*; *Lebertia stigmatifera*;
Waternet *Potamothrix bedoti* (Sloterplas); *Bdellocephala punctata* (St. Ankeveense plas); *Polycentropus irroratus* (Botshol); *Gammarus duebeni*/*Palaemonetes varians* (pld. Groot-Mijdrecht); *Naucoris maculatus* (Tienhoven Noordplas)
Tubifex ignotus (Westbroekse zodden, s'-Gravelandse vaart)

HH De Stichtse Rijnlanden: *Unionicola ypsilophora*

Ronald: *Naucoris maculatus*

Oxus longisetus - *Limnesia polonica*, deze soort lijkt algemeen - *Cymatia rogenhoferi* - *Orthocladinae* onbekend, lijkt enigszins op *Cricotopus sylvestris*, maar toch anders.

Henk: *Robackia* in de Nieuwe Merwede en *Potthastia gaedii* in de Lek. Ronald meldt dat zij in 1998 de Rijn vanaf de Duitse grens tot en met Vuren in de Waal hebben bemonsterd en in die monsters ook veel *Robackia* hadden aangetroffen.

Verslag + actiepunten vorig werkoverleg

Het verslag wordt goedgekeurd.

Myra zal met Barend overleggen of alvast de voorlopige WSMMA literatuur lijst beschikbaar kan komen via www.wew.nu.

Actie: Myra

Rondvraag

Henk: Vraagt of er men ook temporaire wateren wil gaan bemonsteren. Daarin kan je vaak bijzondere soorten aantreffen.

Saskia: Vraagt wie er allemaal de engelse tabel van Henk Moller Pillot uit 2003 gebruiken. Dat blijkt iedereen te zijn. Waarom is deze dan nog niet opgenomen in de WSMMA literatuurlijst? Myra zal dat navragen bij Barend.

Actie: Myra

Om 12.25 werd de vergadering gesloten. Na de lunch hebben we de meegebrachte beestjes bekeken.

**Nieuwe datum: Donderdag 8 november 2007 om 10.00 uur bij het RIZA
gezamenlijk PHM en –Nap overleg**

Einde mafanieuwsmail 72 van 6 april 2007